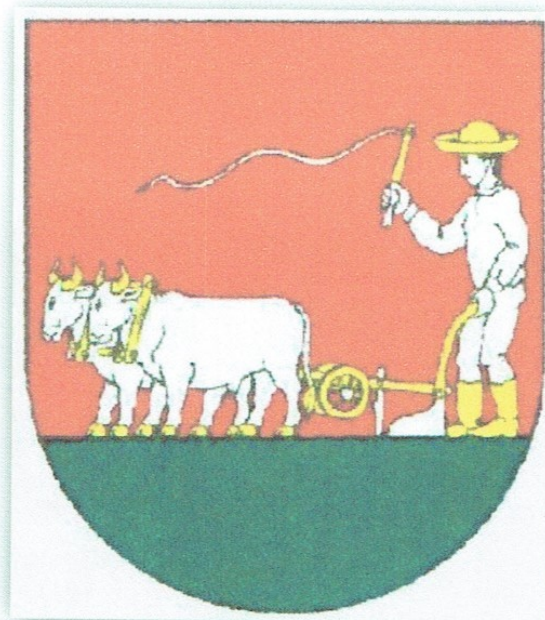

Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015 – 2022

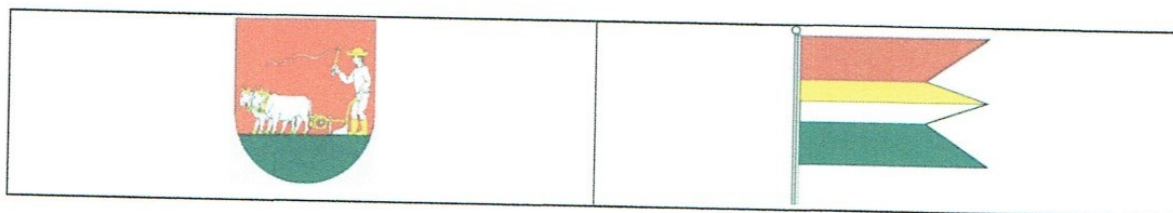
A

Názov:	Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022
Územné vymedzenie:	obec Čierne nad Topľou
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PRO:	25.9.2015
Dátum platnosti:	od 25.9.2015 do 31.12.2022
Verzia ¹ :	1.1
Publikovaný verejne:	1.11.2015
Vypracoval:	Ing. Michal Dvorjak a kolektív

Čierne nad Topľou

erb obce	vlajka obce
----------	-------------

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

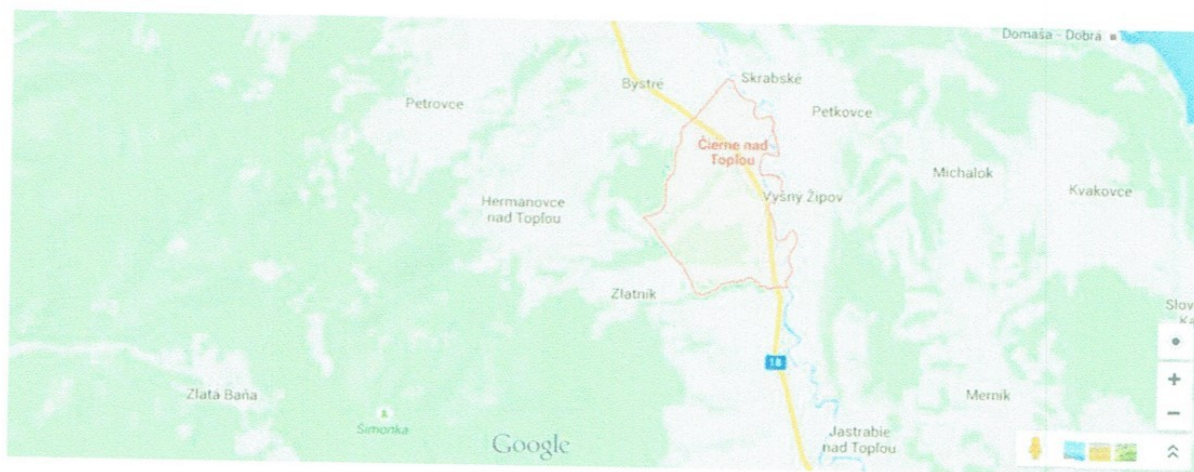
Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Historický región:	Zemplín
Poloha stredu obce:	48°59'38s s.g.š. a 21°34'03s v.z.d
Nadmorská výška stredu obce:	154 m.n.m
Rozloha katastra:	8,34 km ²
Počet obyvateľov:	747
Hustota obyvateľstva:	89,57 obyv./km ²
PSČ:	094 34
Evidenčné číslo vozidiel:	VT

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obecný úrad Čierne nad Topľou č. 232 094 34 Bystré
Web:	www.ciernenadtoplou.ocu.sk
Email:	ocu.ciernent@stonline.sk
Telefón:	+421 57 48 84 160
IČO:	00 332 313

Poloha obce

Obsah	
ÚVOD	5
Zámer spracovania Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022	6
ANALYTICKÁ ČASŤ	10
Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát	10
Analýza vnútorného prostredia	11
História	11
Prírodné pomery	12
Kvalita životného prostredia	12
Obyvateľstvo	14
Dopravná infraštruktúra	16
Technická infraštruktúra	16
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	17
Školstvo, kultúra a šport	18
Administratívno-správne služby	18
Cestovný ruch	19
Finančná analýza	20
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	21
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	21
Analýza vonkajšieho prostredia	21
Štrukturálne fondy v programovom období 2015-2022	22
STEEP analýza	25
Zhodnotenie súčasného stavu územia	26
SWOT analýza	26
Kľúčové faktory a disparity územia	32
STRATEGICKÁ ČASŤ	34
Strategická vízia a strategický cieľ obce	34
Stratégia rozvoja	35
PROGRAMOVÁ ČASŤ	38
Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí	38
Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov	39
Príprava projektov	39
REALIZAČNÁ ČASŤ	40
Akčný plán obce	40

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO	41
Stručný popis komunikačnej stratégie	42
Systém monitorovania a hodnotenia	42
FINANČNÁ ČASŤ	44
Indikatívny finančný plán	44
Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	47
ZÁVER	52
PRÍLOHY	53
Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO	53
Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)	53
Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO	54
Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve	54

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome miléníí a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program rozvoja obce Čierne nad Topľou“ s výhľadom do roku 2022 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom obce Čierne nad Topľou sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie hospodárskeho, sociálneho, a environmentálneho rozvoja obce Čierne nad Topľou, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Vypracovaním Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Východiskami pre formulovanie Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou boli:

- vízia obce Čierne nad Topľou,
- čiastkové vízie spracované pracovnými skupinami pre tvorbu PRO,
- analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia obce,
- analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre obec v oblastiach ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, sociálneho rozvoja, životného prostredia a technickej infraštruktúry,
- analýzy problémov identifikované pracovnými skupinami,
- stromy cieľov,
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja PSK,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Princíp tvorby PRO je založený na kvalitných a overených dátach. Je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových oblastiach a vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia, v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia ako aj vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách, aktivitách a rozvojových projektoch.

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022
Forma spracovania	Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022 (ďalej len „PRO 2015-2022“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov. PRO bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, zohľadňovať bude ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú: Za obec: Koordinátor riadiaceho tímu Vladislav Dvorjak - starosta obce Členovia riadiaceho tímu Anna Balogová – pracovníčka OcÚ Mgr. Ľudmila Šandrejová – pracovníčka OcÚ Za zhotoviteľa: Člen riadiaceho tímu Ing. Michal Dvorjak - externý odborník Riadiaci tím zodpovedá za: - celkovú koordináciu spracovania PRO 2015-2022, - zostavenie Zámeru spracovania PRO, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickú vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky)

	a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO, - informovanie verejnosti o realizácii PRO, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PRO, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. Spracovanie PRO bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. <i>Názory verejnosti budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</i>
Obdobie spracovania	Od 1.6.2015 do 31.8.2015
Financovanie spracovania	rozpočet obce

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú5): Osnova PRO

Osnova PRO

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PRO.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku), - nebolo predchádzajúce pHSR
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Prílohy

- Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO
- Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Zdroj: vlastné spracovanie

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľoch. Obsahuje komplexné hodnotenie rozvojovej úrovne priestoru, disponibility rozvojového potenciálu obce (obyvateľstvo, miestne hospodárstvo, miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami, sociálna infraštruktúra, prírodné zdroje, technická infraštruktúra) a analýzu východiskovej situácie obce Čierne nad Topľou s väzbami na širšie územie, ako aj na legislatívu, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilitu verejných zdrojov a systému ich prerozdelenia. Určuje hlavné faktory rozvojového potenciálu a odhaduje budúci vývoj s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a faktorov rozvoja územia obce a jeho ľudí.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Formulár 4 (Ú8): Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program odpadového hospodárstva obce	2011-2015	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
Komunitný plán	2011-2015	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
Povodňová dokumentácia obce	Priebežne	Lokálna	Obecný úrad Čierne nad Topľou
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015	2008-2015	Regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004	Od 2004	Regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	Národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020- návrh	2020	Národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	Od 2001	Národná	www.telecom.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	Európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Formulár 5 (A1): Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Čierne nad Topľou Štatistický úrad SR Mestská a osobná štatistika Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.ciernenadtoplou.ocu.sk www.statistics.sk www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx
Sociálna sféra	Obec Čierne nad Topľou Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.ciernenadtoplou.ocu.sk www.upsvar.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Čierne nad Topľou	www.ciernenadtoplou.ocu.sk
Zdravotníctvo	Obec Čierne nad Topľou	www.ciernenadtoplou.ocu.sk
A iné		www.zemplin.eu www.ciernenadtoplou.ocu.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýza vnútorného prostredia

História

Čierne nad Topľou leží v Hanušovskej pahorkatine v doline rieky Tople. Toto územie bolo už v čase príchodu Maďarov osídlené Slovanmi, ako o tom svedčia viaceré archeologické nálezy zo 7.-9. storočia. Súčasťou ranofeudálneho uhorského štátu sa stalo v 11.-12. storočia. Panovníci, aby si zaistili podporu cirkvi a šľachty, obdarúvali ich majetkami. V súvislosti s obdarúvaním šľachticov a cirkvi vznikli prvé písomné správy o dedinách už v 13. storočí.

O Čiernej nad Topľou nemáme z tohto raného obdobia správy, vieme však, že neskôr, na konci 14. storočia sa spomína ako súčasť hradného panstva Čičva. Prvá zmienka o dedine Čierne nad Topľou je z roku 1399, ďalej z roku 1402, keď sa Čierne nad Topľou a ostatné dediny stali po rozsudku palatína Štefana Bebeka trvalou súčasťou panstva Čičva. Túto skutočnosť potvrdil v roku 1410 aj kráľ Žigmund. Celé panstvo malo asi 45 dedín. Na panstve jestvoval hrad Čičva, opevnený kaštieľ v Skrabskom, mestčko Vranov s hradom. V 15. storočí rozsiahle panstvo Čičva zemepáni z praktických dôvodov rozdelili na menšie územné celky – Čičva, Vranov nad Topľou a Skrabské. Dedina Čierne nad Topľou patrila k panstvu Skrabské. Čierne nad Topľou v roku 1493 malo 8 sedliackych usadlostí, z čoho polovica, teda štyri, boli opustené. Tento úbytok obyvateľstva mal byť zapríčinený sťahovaním poddaných, epidémiami a pod.

V roku 1474 sa Čierne nad Topľou prvýkrát spomína pod slovenským názvom Čarník v listine hodnoverného miesta Leles. O majetok Čierne nad Topľou sa na prelome 15. a 16. storočí viedol spor medzi príslušníkmi rodiny z Rozhanoviec.

Čierne nad Topľou patrilo ako súčasť panstva Skrabské až do konca 16. storočia do vlastníctva ečedskej vetvy Bátorovcov.

16. storočie bolo v dejinách Uhorska zložitým obdobím. Táto skutočnosť sa odrazila aj na rozvoji dediny Čierne nad Topľou, kde sa od roku 1493 do roku 1550 počet obyvateľov zväčšil štvornásobne. Podľa

zachovaného urbára z roku 1550 Čierne nad Topľou bolo dedinou strednej veľkosti. Zapísaných je v ňom 16 sedliackych usadlostí. Ak na jednu usadlosť počítame priemerne 5-7 obyvateľov, potom v roku 1550 žilo 80-120 obyvateľov, čo bola na svoju dobu pomerne ľudnatá obec. Na výraznú majetkovú diferenciaciu obyvateľov dediny poukazuje aj majetkový súpis z roku 1557. Podľa tohto súpisu boli traja majitelia usadlostí, piati želiari, traja boli pre chudobu oslobodení od dane a jeden obyvateľ je označený ako iný, čo mohol byť kňaz, panský úradník, šľachtic a pod. Čierne je označené ako Carneek a ako zemepán sa uvádza Juraj Bátory.

17. storočie je charakterizované ako obdobie politického a hospodárskeho úpadku Uhorska. Bohužiaľ, je málo prameňov nato, aby sa posúdilo, ako sa celkový úpadok krajiny prejavil v mikroregióne obce Čierne nad Topľou.

Na začiatku 17. storočia došlo k zmene vlastníkov na panstvách. V roku 1635 Mikuláš Esterházy a jeho manželka Kristína založili Čierne nad Topľou a tiež iné dediny za 6000 zl. Tento majetok Od Bornemissu vykúpil až v roku 1653 Juraj Drugeth. V Čiernom nad Topľou sa nespomína ani krčma alebo mlyn, ani škola, ale spomína sa kostol, ktorý stál na okraji dediny. Bol murovaný, avšak nedostatočne udržiavaný a v roku 1629 bol spustnutý. Neskôr na jeho mieste postavili drevený kostol, ktorý slúžil ako modlitebňa pre tamojších evanjelikov. V roku 1625 a neskôr slúžili v Čiernom bohoslužby evanjelickí kazatelia z farského kostola v Skrabskom.

Prírodné pomery

Vo würme prolúviálne procesy vynášali na okraj poriečnej nivy Tople hlinité štrky uložené do malých vejárovitých foriem. Materiál bol ukladán v koncových častiach svahov pred vyústením do nivy Tople. Na takomto würmskom kuželi leží centrálna a východná časť intravilánu obce. Hanušovská pahorkatina má charakter kotlinovej krajiny s dvoma výraznejšími krajinnými subtypmi – rovinatou nivou Tople a pahorkatinovým pohorím Slanských vrchov. Nadmorská výška v katastri sa pohybuje od 140m do 298 m. Najnižšie miesto je v južnej časti katastra pri ústí potoka Zlatníčok do Tople. Najvyššie položené miesto je v západnej časti územia, v oblasti Rúbanísk. Výškový rozdiel je 158 m. Územie je rozčlenené v reliéfe výraznými dolinami, úvalinovitými dolinami a úvalinami. Na strážach skláňajúcich sa k dolinám je sklon 5-14°, miestami aj viac. Klimaticky patrí Čierne nad Topľou do oblasti teplej, mierne vlhká s relatívne chladnou zimou. Priemerná ročná teplota je 8,8°C. Relatívna vlhkosť vzduchu má opačný chod ako teplota. V priemere ročne činí 77%. Priemerný ročný úhrn zrážok je 604mm. Najzriedkavejší je východný vietor (3,9%). Bezvetrie je počas 7,2% dní v roku. Z hľadiska klimatogeografickej typológie patrí do typu kotlinovej klímy a subtypu mierne teplej, mierne suchej klímy s veľkou inverziou teplôt. Zvyšky močiarnnej vegetácie sa zachovali pri Topli (zárasty steblovky vodnej). Poľnohospodárska pôda zaberá 574 ha čiže 69,8% rozlohy katastrálneho územia obce. Orná pôda zaberá 416 ha, 50,6%, zvyšok tvoria pasienky, lúky a ovocné sady. Poľnohospodárstvo v obci reprezentuje hospodársky dvor, patriaci pod Agrodružstvo Bystré. Areál dvora je v severnej časti intravilánu.

Kvalita životného prostredia

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Kvalitu ovzdušia resp. stav znečistenia ovzdušia v oblasti ovplyvňuje predovšetkým činnosť veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú tu lokalizované. Štruktúra priemyslu, ktorá je zastúpená predovšetkým chemickým a ďalším spracovateľským priemyslom, výrobou tepelnej a elektrickej energie, je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií so značným únikom emisií, čo v konečnom dôsledku negatívne vplýva na kvalitu ovzdušia v jednotlivých oblastiach.

Z hľadiska znečisťovania ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami výrazne negatívny vplyv majú predovšetkým dva zdroje - Bukocel a.s. Hencovce a Chemes a.s. Humenné. U oboch znečisťovateľov ide v rozhodujúcej miere o emisie zo spaľovacieho procesu (kotelne na tuhé palivo- hnedé uhlie prachové, čiastočne ťažký vykurovací olej a drevný odpad v Bukoceli), ktoré je možné eliminovať zmenou paliva (plynofikácia). Hlavným problémom v prípade Bukocelu sú emisie organických látok merkaptánov a chlóru. Emisie uvedených škodlivín z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľstva a životné prostredie ako celok vymedzujú vyššie uvedené zdroje ako najväčších znečisťovateľov ovzdušia na území celého kraja. V prípade Chemesu a.s. Humenné, ktorý tiež patril medzi významných producentov emisií organických látok, boli freóny a chlórované uhľovodíky (látky poškodzujúce ozónovú vrstvu) nahradené absorpčnými chladiacimi systémami čpavkovými.

Na celkovom znečistení ovzdušia sa podieľajú aj stredné a malé zdroje. Sú to predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo – komunálnu sféru, ale ich príspevky v porovnaní s veľkými priemyselnými zdrojmi sú značne menšie. Podiel týchto zdrojov na znečistení ovzdušia je závislý aj od stupňa plynofikácie obcí. K významným zdrojom znečistenia ovzdušia sa stále viac radí automobilová doprava. Obec je alokovaná na hlavnej dopravnej tepne regiónu.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona o odpadoch. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l nádoby a 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK). Biologické odpady sa ukládajú v kompostéroch, kde dochádza k ich zhodnocovaniu. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečuje zmluvná organizácia Fúra s.r.o.

Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov má od roku 2006 stúpajúcu tendenciu. V súlade so záväznou časťou Programu odpadového hospodárstva je potrebné zvýšiť úsilie samosprávy v osvetovej aktivite na podporu triedenia odpadov v domácnostiach, čo by pomohlo naďalej zvyšovať podiel zhodnocovaných odpadov.

Tabuľka č. 1 : Zber komunálneho a separovaného odpadu z domácností (2015)

Názov odpadu	Frekvencia zberu
Komunálny odpad	27x ročne (2-3 x do mesiaca)
Papier	2x ročne
Sklo	3x ročne
PET fľaše	6x ročne
Zmiešané plasty, PET fľaše	6x ročne
Pneumatiky	0
Tetrapak	0
Elektroodpad a kovové obaly	2x ročne
Nebezpečný odpad	0

Zdroj: Obec

Ochrana proti povodňam

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Čierne nad Topľou nachádzajú dve problémové lokality s potenciálom záplav. Jednou lokalitou je potok Brusné, druhou rieka Topľa. V oboch lokalitách sa nachádzajú objekty (domy, budovy, pozemky) ohrozené povodňami. Vhodným opatrením v záujme ochrany pred povodňami by mohlo byť spevnenie brehov balvanmi v uvedených problémových častiach obce.

Na miestnom potoku bolo v rámci celoslovenského projektu protipovodňových opatrení, podporovaného vládou SR, vybudované viaceré protipovodňové hrádzky. Tieto hrádzky plnia predovšetkým protieróziu funkciu, v menšej miere aj funkciu protipovodňovú (hoci hlavným zámerom ich výstavby bola práve protipovodňová funkcia). V podmienkach katastra obce Čierne nad Topľou boli v doterajšom období tieto hrádzky prospešné, keď sa im podarilo pri výdatnejších zrážkach zadržať časť objemu vody a znížiť prietoky na miestnych potokoch.

Obyvateľstvo

Obec Čierne nad Topľou má 747 obyvateľov (31.12.2014) s nepatrnou menšinou mužov. Obyvateľstvo má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka č. 2 : Počet obyvateľov obce Čierne nad Topľou v rokoch 2010-2014 k 31.12.

	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyv.	763	755	761	749	747
Muži	380	373	376	376	373
Ženy	383	382	385	373	374

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Z celkového počtu 757 obyvateľov (údaje podľa roku 2011) sa viac ako polovica hlási k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. K rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 120 obyvateľov čím predstavuje druhé najzastúpenejšie náboženské vyznanie v obci. Okrem príslušníkov rôznych náboženských vyznaní v obci majú svoje zastúpenie aj občania bez vyznania.

Tabuľka č. 3: Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	50	70	120
Gréckokatolícka cirkev	8	11	19
Pravoslávna cirkev	0	1	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	303	281	584
Cirkev bratská	0	5	5
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	2	3
Bez vyznania	8	1	9
Nezistené	6	10	16
Spolu	376	381	757

Zdroj: SODB 2011

V obci je výrazne zastúpené obyvateľstvo so slovenskou národnosťou, no svoje zastúpenie tu majú aj rusínska a nemecká národnosť. Až u 12 občanov je nezistená národnosť.

Tabuľka č. 4: Obyvateľstvo podľa národnosti a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	370	372	742
Rusínska	0	1	1
Nemecká	1	0	1
Iná	0	1	1
Nezistená	5	7	12
Spolu	376	381	757

Zdroj: SODB 2011

Dominantnú skupinu v obci predstavujú osoby ekonomicky aktívne v počte 351. V obci sa nachádza aj veľa nepracujúcich dôchodcov s celkovým počtom 200 osôb a takmer s rovnakým podielom aj závislých osôb. Najväčšiu skupinu zo závislých osôb predstavujú deti do 16 rokov v počte 103 osôb. Na rodičovskej dovolenke je 11 osôb. V obci sa nachádzajú aj osoby nezávislé a osoby závislé, nezistené.

Tabuľka č. 5: Obyvateľstvo podľa súčasnej ekonomickej aktivity a pohlavia

	Muži	Ženy	Spolu
Osoby ekonomicky aktívne	191	160	351
Osoby na rodičovskej dovolenke	0	11	11
Nepracujúci dôchodcovia	86	114	200
Ostatní nezávislí	3	0	3
Osoby závislé (spolu)	91	90	181
• deti do 16 rokov	48	55	103
• študenti stredných škôl	21	16	37
• študenti vysokých škôl	22	19	41
Ostatní závislí, nezistení	5	6	11
Úhrn obyvateľstva	376	381	757

Zdroj: SODB 2011

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Prešovskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Košickým krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavným zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci pohybuje v rozmedzí 82 až 91. Miera nezamestnanosti sa teda v obci za ostatných 5 rokov pohybovala v rozpätí od 23,36 % (2013) do 25,93 % (2010 a 2012). V rozmedzí piatich rokov bolo vždy evidovaných viac mužských uchádzačov o zamestnanie ako ženských.

Tabuľka č. 6: Vývoj nezamestnanosti v obci

	2010	2011	2012	2013	2014
Evidovaní UoZ - muži	66	61	59	54	59
Evidovaní UoZ - ženy	25	28	32	28	29
Spolu	91	89	91	82	88
Miera nezamestnanosti v %	25,93	25,36	25,93	23,36	25,07

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Národný úrad práce (NÚP) ako verejno-právna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. NÚP je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s NÚP vo Vranove nad Topľou, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Dopravná infraštruktúra

Čierne nad Topľou plní významnú dopravnú funkciu. Obyvatelia majú prístupné cestné, ako aj vlakové spojenie. Železničná stanica bola vybudovaná v polovici 20. storočia. Obec Čierne nad Topľou leží na štátnej ceste I/18. Dopravné spojenie obce s okolím zabezpečuje SAD. Obec má viacero autobusových zastávok. Zastavujú tu priame autobusové spojenia aj niektoré diaľkové linky. Cez obec prechádza železničná trať Prešov-Strážske-Humenné. Denne ňou premávajú osobné, zrýchlené a taktiež nákladné vlaky.

Technická infraštruktúra

Prehľad dostupnosti jednotlivých segmentov základnej technickej infraštruktúry prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 7: Vybavenie technickou infraštruktúrou v obci

vodovod	nie	elektrina, verejné osvetlenie	áno
kanalizácia	nie	mobilný operátor	áno
ČOV	nie	internet	áno
plyn	áno		

Zdroj: Obecný úrad

Elektrická energia

Obec Čierne nad Topľou je zásobovaná el. energiou z 5 trafostaníc napojených VN prípojkami z 22 kV vedenia Vranov n/T – Hanušovce n/T.

Sekundárne rozvody NN

Sekundárne rozvody NN sú vzdušné, zmontované z lán AlFe o prierezoch 70/11. Vzdušné vedenie je namontované na betónových stĺpoch, prípojky k rodinným domom sú vzdušné z vodičov AlFe 4x16, resp. zo závesných káblov AYKYZ 4Bx16 mm². Celá sieť je v dobrom technickom stave.

Verejné osvetlenie (VO)

VO je realizované vodičmi AlFe 1x16 mm², ktoré sú namontované na konzolách sekundárneho vedenia NN. Svietidlá sú ramienkové výbojkové, umiestnené na betónových stĺpoch NN vedenia, ovládané časovými spínačmi z rozvádzačov RVO.

Telefónny rozvod

Obec Čierne nad Topľou z hľadiska telefónneho rozvodu patrí do primárnej oblasti Humenné. Hlavný telefónny rozvod obce je realizovaný podzemným káblom, ktorý je na určitých miestach v obci vyvedený k účastníckym rozvádzačom UR upevneným na drevených stĺpoch s betónovými pätkami. Od týchto UR sú vyvedené závesné telefónne káble k jednotlivým účastníkom.

Miestny rozhlas (MR)

Rozvod MR je vyhotovený vzdušným vedením, upevneným na oceľových stĺpoch. Na nich sú umiestnené aj reproduktory tak, aby bola zaručená dobrá počuteľnosť vysielania. Rozhlasová ústredňa sa nachádza na obecnom úrade.

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

Za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast a lekárne sú v susednej obci Bystré. Stomatologická ambulancia sa nachádza až v meste Hanušovce nad Topľou. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najbližšie v okresnom meste Vranov nad Topľou, kde sú lokalizované aj nemocnice. Záchranná zdravotná služba a stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli taktiež vo Vranove nad Topľou. V obci funguje Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má približne 20 členov. Tento zbor v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. V obci sa nachádzajú dve predajne zmiešaného tovaru a dve pohostinstvá. Najbližší bankomat, pobočka banky a pobočka zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Hanušovciach nad Topľou. Najbližšia čerpacia stanica sa nachádza v obci Hlinné. V obci sa nachádza aj kaderníctvo a opravy elektrických zariadení - chladničky, mrazničky, práčky, predaj a servis klimatizácií a servis plynových spotrebičov.

Tabuľka č. 8: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Pošta	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárne	nie	Čerpacia stanica	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Školstvo, kultúra a šport

Školstvo

V Čiernom nad Topľou sa nachádza materská škola a základná škola pre 1. – 4. ročník. Materská škola „ZVEDAVÁ LIENKA“ je jednotriedna MŠ, poskytujúca celodennú starostlivosť deťom od 2 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. MŠ poskytuje deťom možnosť poldenného pobytu. Je umiestnená v účelovej budove spolu so školskou jedálňou. Ku škole prilieha záhrada s preliezkami a pieskoviskom.

Základná škola je dvojtriedna. Je vybavená školským klubom detí. Žiaci navštevujú školskú jedáleň, ktorá sa nachádza v priestoroch MŠ. Do vyšších tried základnej školy dochádzajú žiaci z Čierneho nad Topľou do Základnej školy v Bystrom. Obidve školy ležia pri ihrisku južne od budovy obecného úradu. Škola vytvára čo najvhodnejšie personálne, materiálno-technické, bezpečnostné a hygienické podmienky na dosiahnutie splnenia cieľov a kľúčových kompetencií vytýčených pre primárne vzdelávanie. Od 1. ročníka majú žiaci možnosť pracovať s výpočtovou technikou. Edukačný proces v základnej škole zabezpečujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci – učiteľky pre 1. stupeň ZŠ, vychovávateľka, externí učitelia náboženskej výchovy, ktorí majú požadovanú odbornú a pedagogickú spôsobilosť.

Kultúra

Obecný úrad spravuje miestnu ľudovú knižnicu, ktorá disponuje vyše 2500 knižnými jednotkami. Obecný úrad zabezpečuje aj vysielanie obecného rozhlasu. Prenajíma kultúrno-spoločenskú sálu na rozličné kultúrne podujatia. V obci sa organizuje viacero kultúrnych akcií ako sú napr. Fašiangový ples, Stavanie mája, Medzinárodný deň detí, Dni obce, Medzinárodné furmanské preteky. Folklórne tradície rozvíja zmiešaná žensko-mužská folklórna skupina Vederko. Evanjelikom slúži veľký kostol, dokončený v roku 1977. Cirkev získala v reštitúcii späť aj priestory starej evanjelickej školy, ktoré teraz využíva pri práci cirkevného zboru. Rímskokatolíkom slúži Kostol Narodenia Panny Márie, ktorý bol postavený koncom 18. storočia a je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok.

Šport

Naďalej sa udržiavajú bohaté tradície športového života. Najpopulárnejším športom v obci je futbal. Seniorskí futbalisti pôsobia v 5. lige, v severovýchodnej skupine. Zastrešuje ich TJ Šimonka Čierne nad Topľou. Okrem seniorov súťažne hrajú aj dorastenci a žiaci. V roku 1997 sa začala rozvíjať tradícia futbalového Memoriálu Jána Čurlíka, na pamiatku učiteľa a veľkého športovca. Futbalisti majú k dispozícii oplotené ihrisko s tribúnou, súčasťou sú šatne, sociálne zariadenia, posilňovňa, hosťovská miestnosť a klub mladých. Popri futbale sa v obci súťažne hráva aj stolný tenis.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka č. 9: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Bystré
Sídlo pracoviska daňového úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Hanušovce nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného úradu	Vranov nad Topľou

Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Vranov nad Topľou

Zdroj: vlastné spracovanie

Cestovný ruch

Obec Čierne nad Topľou má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu hlavne na báze vidieckej turistiky a putovania na jednej strane a na druhej strane z hľadiska svojej lokalizácie.

RKC Slanské vrchy – Slanské vrchy majú charakter kľudovej zóny (potrebné uvedený stav rešpektovať) s vhodnými podmienkami pre letnú a zimnú turistiku v prírodnom prostredí. Vhodné vybavenostné zázemie predstavujú podhorské obce vhodné pre vidiecku turistiku. V súčasnosti je spracovaný projekt na vyhlásenie Slanských vrchov za CHKO.

RKC Busov – nachádza sa v severnej časti okresu Bardejov pozdĺž štátnej hranice s Poľskom a vzhľadom k rozvoju rekreačných aktivít na poľskej strane možno povedať, že fakticky prekračuje štátnu hranicu. Najväčšou devízou RKC je zachovalé prírodné prostredie s možnosťami zimného športovania. Atraktívnu ponuku územia dopĺňajú kultúrne pamiatky (MPR Bardejov, drevené kostolíky) či kúpeľné miesto Bardejovské kúpele.

RKC Domaša – tento RKC vytvára obalová krivka vodnej nádrže Domaša, zahŕňajúca v sebe strediská turizmu pri vodnej ploche i sídla s vidieckym turizmom. Vodná nádrž sa nachádza v atraktívnom prírodnom prostredí a vytvára výborné podmienky pre pobyt pri vode, vodné športy a letnú turistiku v okolitých lesoch. V nadväznosti na letné využitie rekreačného priestoru je potrebné do rekreačných aktivít zapojiť príslušné sídla, pričom rozvoj rekreácie v nich spájať na osobitostiach pobytu v dedinskom prostredí.

RKC Východné Karpaty – je súčasťou trilaterálnej slovensko-poľsko-ukrajinskej medzinárodnej biosférickej rezervácie. V slovenskej časti rezervácie bol vyhlásený NP Poloniny. Územie RKC poskytuje vhodné podmienky pre vidiecku poznávaciu turistiku, ktorej rozsah sa rozšíri o príslušnú poľskú a ukrajinskú časť biosférickej rezervácie po sprevádzkovaní nových peších, hraničných priechodov. Kým na území biosférickej rezervácie Bukovské vrchy (Národný park Poloniny – priority ochrany prírody) sú možnosti cestovného ruchu obmedzené a výstavba športovo-rekreačných zariadení vo voľnej prírode nežiaduca, sústava sídiel pozdĺž južného okraja CHKO má vhodné podmienky pre pobyt v horskom prostredí v spojení s agroturistikou.

RKC Vihorlat – územie je vymedzené pohorím Vihorlat a jeho predhoriami, pričom najkrajšiu časť zaberá CHKO Vihorlat. Rekreácia je sústredená do priestorov Chlmec – Porúbka (prímestská rekreácia mesta Humenné) a Sninské rybníky (prímestská rekreačná zóna pre Sninu, Stakčín). V severovýchodnej časti RKC sú vhodné podmienky pre turistiku v horskej krajine. Významnou atraktivitou sú drevené kostolíky – NKP. V obciach sú vhodné podmienky pre vidiecku turistiku.

Domaša - vodná nádrž je situovaná v atraktívnom prírodnom prostredí a poskytuje vhodné podmienky pre pobyt pri vode a vodné športy. V okrese Vranov nad Topľou je v priestore vodnej nádrže k dispozícii cca 2 550 lôžok a v súkromných chatách pre rodinnú rekreáciu je evidovaných 3 068 lôžok, v stanovených táboroch a ATC je 1 088 miest. Nevyhnutnou podmienkou pre udržanie ubytovacej kapacity je doriešenie zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania územia. V rámci RKC Domaša sa výrazne prejavuje sezónnosť, jedine stredisko Dobrá má vhodné podmienky pre zimnú rekreáciu - potrebné je sprevádzkovať existujúci vlek a realizovať umelé zasnežovanie.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou programového rozpočtu budú teda aj zámery vyjadrené v tomto Programe rozvoja obce.

Prehľad majetku a zdrojov

Tabuľka č. 10: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)

AKTÍVA		PASÍVA	
Neobežný majetok spolu	1 390 717,13	Vlastné imanie	614 348,69
Dlhodobý nehmotný majetok	19 423,97	Výsledok hospodárenia	411 317,83
Dlhodobý hmotný majetok	1 200 563,80	- minulé roky	422 687,21
Dlhodobý finančný majetok	170 729,36	- účtovné obdobie	0
Obežný majetok spolu	51 215,38	Závazky	20 846,11
Zásoby	214,12	Rezervy	3 619,36
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0
Pohľadávky	7 812,59	Závazky	0
Finančné účty	43 188,67	Bankové úvery a ostatné	0
Časové rozlíšenie	225,26	Časové rozlíšenie	182 184,75

Zdroj: Záverečný účet obce za rok 2014

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum bol realizovaný prostredníctvom miestnej akčnej skupiny Slanské vrchy – Topľa a z neho plynúce podnety sú zapracované v rámci tohto dokumentu.

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Obec má spracovanú realizačnú projektovú dokumentáciu na tri investičné akcie. Jedná sa o Verejné osvetlenie – rozpočet 131 317,93 €, Kameraný systém – rozpočet 6 250 € a Rekonštrukcia chodníkov.

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja obce predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá pre Čierne nad Topľou predstavujú mestá Hanušovce nad Topľou (5. skupina centier osídlenia), Vranov nad Topľou (2b. skupina centier osídlenia), Gíraltovce (5. skupina centier osídlenia) a Prešov (1a. skupina centier osídlenia).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

1. rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
2. rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
3. rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o.i.) severoslovenským koridorom, čiže najbližšie k Čiernemu nad Topľou v okolí Prešova. Z Prešova do Vranova nad Topľou smeruje rozvojová os II. stupňa.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom).

Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepce územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť Horného Zemplína by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava - Trnava - Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti zemplínskeho regiónu a do Vranova nad Topľou (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovšie okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Rozvoj Prešovského kraja podľa národnej stratégie bude výrazne závislý od budovania technickej infraštruktúry. Výrazné zaostávanie je spôsobené najmä súčasnou slabou rozvinutosťou celého Východoslovenského kraja. Slabá rozvinutosť technickej infraštruktúry znemožňuje využívanie na rozvoj priemyslu, služieb a cestovného ruchu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva.

Prešovský kraj je hospodársky najslabším regiónom na Slovensku. Relatívne silnými centrami boli okresy Poprad a Prešov. Zároveň sever a východ Prešovského kraja patria výkonnostne k najslabším regiónom SR. Ekonomickú situáciu robí problematickým aj demografický vývoj, kde je očakávaný vyšší rast počtu obyvateľov. Túto situáciu zrejme nebude tento kraj schopný riešiť z vnútorných zdrojov a bude odkázaný na vonkajšiu pomoc.

Podiel Prešovského kraja na Slovenskom HDP stále výrazne klesá. Počas rokov 1998 - 2006 poklesol z 9 % na 8,1 %, pričom tu bolo zamestnaných až 11,7 % zamestnancov na Slovensku. Multiplikátor HDP na zamestnanosti 0,72 najslabší a zároveň hlboko zaostáva za predposledným regiónom.

Štrukturálne fondy v programovom období 2015-2022

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov pre realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indiktívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky

a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 201-2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie (OP VaI)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK - CZ 2014-2020
- SK - AT 2014-2020
- PL - SK 2014-2020
- SK - HU 2014-2020
- ENI HU - SK - RO - UA 2014-2020

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa
- ETC Dunaj

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG
- ESPON
- INTERACT
- URBACT

Pre obec Čierne nad Topľou sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu cezhraničnej spolupráce PL - SK 2014-2020 a z Programu rozvoja vidieka 2014-2020.

Program rozvoja vidieka 2014-2020 bude financovať rozvojové projekty obcí v rámci Opatrenia č. 7 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach. Oprávnenými žiadateľmi o podporu budú v rámci tohto Opatrenia najmä obce do 1 000 obyvateľov vrátane, pričom celková finančná alokácia na realizáciu Opatrenia č. 7 je 119 500 000,00 eur.

V rámci spomínaného Opatrenia č. 7 Programu rozvoja vidieka budú mať obce do 1 000 obyvateľov možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky cez štyri podopatrenia:

Podopatrenie 7.2. - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchranných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí - úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Podopatrenie 7.3 - Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí s rýchlosťou min. 30 Mbit/s, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta;
- oprávnené budú projekty zavádzania tzv. "poslednej míle". Riešenie prístupových sietí bude nadväzovať na ukončenie prvej fázy výstavby regionálnych sietí, financovanej z OP II, resp. tam, kde už sú regionálne siete dostupné a je preukázané zlyhanie trhu;
- oprávnené sú činnosti, ktoré sa týkajú investícií do infraštruktúry širokopásmového internetu, napr.:
 - * vytvorenie a zabezpečenie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre vrátane zariadení na prenos a zber signálu (backhaul) a pozemných zariadení (napr. pevné, pozemné, bezdrôtové alebo satelitné technológie alebo kombinácie týchto technológií);
 - * budovanie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske siete, ako je kladenie káblových rozvodov a zapájanie iných sieťových prvkov, ako sú napr. neaktivované optické vlákna atď.) v súčinnosti s ostatnými infraštruktúrami (energetické, dopravné, vodné, kanalizačné siete atď.).

Podopatrenie 7.4 - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry -napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú / spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov - investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania - rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;

- investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane investícií spojených s úsporou energie - len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Podopatrenie 7.5 - Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry - miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistickeho značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 6 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie obyvateľstva, migrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej oblasti
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny
Móda	Kontakt s obyvateľmi pomocou technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmeny vlády ako výsledok volieb

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

Formulár 7 (A5) - SWOT analýza a príklad dôležitých otázok

Silné stránky	Body	Slabé stránky	Body
a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj - existencia vhodných plôch pre budovanie a rozšírenie priemyselných / poľnohospodárskych zón, - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín, - prechádzajúce cesta I. Triedy - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Vranov nad Topľou, - rýchla dostupnosť krajského mesta Prešov, - prítomnosť železničnej dopravy v obci, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - atraktívne prostredie na úpätí Slanských vrchov umožňuje rozvoj cestovného ruchu, - dobrá dostupnosť sídla v blízkosti cesty 1. triedy, - vhodné plochy pre rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu, - rozvinutá živočíšna a rastlinná výroba, - prítomnosť malých živnostníkov zameraných na poskytovanie služieb v oblasti zámočníctva, servisu spotrebnej elektroniky, dopravy a obchodu, - chýbajúce ubytovacie zariadenia cestovného ruchu,		- nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia – občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií, - nízky počet podnikateľských subjektov, - málo priestorov na podnikateľské účely, - zatiaľ nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu,	
b) technická infraštruktúra - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, - vlastný zdroj pitnej vody,		- zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov - hlavný vodný tok pretekajúci cez obec neregulovaným korytom,	

- NN sieť po komplexnej rekonštrukcii v roku 1996, - počet a kapacita trafostaníc v súčasných podmienkach umožňuje dostatočne pokryť potreby obyvateľov a ekonomických subjektov, - dostatočný počet bytových prípojok na pevnú linku T - com, - existencia domu smútku, - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - existencia verejného osvetlenia po rekonštrukcii, - pokrytie signálom mobilných operátorov, - z funkčného hľadiska vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, - kompletná plynofikácia obce, - existencia verejného rozhlasu, - dostupnosť informačnej siete Internet		- negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad, materská škola, ..., - absencia splaškovej kanalizácie, - absencia ČOV, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nedostupnosť vysokokvalitných informačných služieb verejnými alebo súkromnými operátormi, - nízka penetrácia užívateľov internetu (v dôsledku vysokých cien), - absencia vysokorýchlostného internetu,	
c) životné prostredie - kompletná plynofikácia obce, - na vykurovanie sa zo 60% využíva hlavne zemný plyn naftový a 20 % elektrická energia, - prítomnosť pohoria a CHVU Slánske vrchy, - fungujúci systém odvozu a likvidácie TKO, - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami, - existencia separovaného zberu v obci, - veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu, - vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov,		- narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - absencia splaškovej kanalizácie, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - neregulované koryto vodného toku prechádzajúceho cez obec predstavuje nebezpečenstvo v čase privalových dažďov a v čase intenzívneho topenia sa snehu, - negatívny stav priestranstiev v rámci intravilánu obce vo vlastníctve súkromných subjektov (pod a v okolí futbalového ihriska), - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - absencia oddychovej zóny pre obyvateľov,	
d) sociálna oblasť a zdravotníctvo - opatrovateľská služba zabezpečená obcou ,		- nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - absencia klubu mladých,	

- rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v príslušných sídlach, - dobrá dostupnosť zdravotníckeho zariadenia v susednej obci Bystré,		- absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - absencia klubu dôchodcov, - absencia ordinácie praktického lekára, - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, - zdravotný stav obyvateľstva,	
e) školstvo a šport - dobré výchovno-vzdelávacie výsledky materskej školy a základnej školy, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia futbalového ihriska, - existencia poľovníckych revírov, - výstavba nového ihriska v areáli materskej školy,		- deficit v materiálnom – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy materskej školy, - v dôsledku nízkej populácie v obci absentuje základná škola, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budove materskej školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,	
f) kultúra - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu s kapacitou 600 osôb, - pravidelné kultúrne akcie - Deň matiek, MDD, Úcta k starším, detský karneval,		- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - absencia kultúrnych spolkov, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,	

g) cestovný ruch a public relation - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - CHVU Slanské vrchy, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - existencia poľovníckeho revíru,	
Spolu	

Spolu	

Príležitosti	Body
a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vybudovanie diaľnice Bratislava - Košice severnou trasou, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika),	

Hrozby	Body
- pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,	

- zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít,			
b) technická infraštruktúra - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia mostov a lávok, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - zriadenie vysokorýchlostného Internetu DSL, prípadne WI – FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít, - rekonštrukcia miestneho vodovodu a eliminácia jeho stratovosti, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojek, - výstavba cestnej komunikácie s potrebnými parkovacími plochami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - vybudovanie severnej diaľničnej siete Bratislava - Prešov - Košice,		- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,	
c) životné prostredie - úprava verejných plôch, - výstavba oddychovej zóny, - výstavba bioskládky, - zabezpečiť separovaný zber v celej obci, - maximálne rozšírenie separovaného zberu o viaceré komodity, - úprava pozemkov vo vlastníctve súkromných vlastníkov, - regulácia koryta potoka,		- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami. - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva,	

- dobudovanie miestnej dažďovej kanalizácie, - výstavba splaškovej kanalizácie, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívnych cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia koryta miestneho potoka, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,		- znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi,	
d) sociálna oblasť a zdravotníctvo - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšenie sociálneho povedomia rómskeho etnika, - zabezpečenie detskej lekárky aspoň 1 x týždenne do obce, - rozšírenie opatrovateľskej služby, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,		- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť,	
e) školstvo a šport - ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do školy - zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, - koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami, - výstavba oddychovej a športovej zóny v obci, - zefektívnenie spolupráce s okolitým mestom na regionálnej úrovni, - úprava turistických chodníkov, - výstavba cyklistických chodníkov, - rekonštrukcia futbalového ihriska, - podpora záujmových krúžkov zo strany obce, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,		- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,	

f) kultúra - rekonštrukcia kultúrneho domu, - oživenie "Folklórneho kultúrneho leta", - výstavba infraštruktúry pre uskutočňovanie kultúrnych slávností - pódium s príslušenstvom, - usporadúvanie Dňa obce, - rozvinúť kultúrne povedomie a tradície pri rómskej mládeži, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - každoročné folklórne slávnosti, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - výstavba izby folklóru a zvyklostí obce, - výstavba remeselného dvora, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,		- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce,	
g) cestovný ruch a public relation - možnosť rozvíjať agroturistiku, - výstavba oddychovej zóny v obci, - možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - rozvíjať rodinnú rekreáciu, - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,		- nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - náročné získavanie úverových zdrojov, - neochota ľudí investovať a započatť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov, - predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,	
Spolu		Spolu	

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované

hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja

- zvýšenie atraktivity územia mikroregiónu
- nárast počtu nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva
- skvalitnenie životného prostredia
- zachovanie kultúrno-historického dedičstva
- zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb
- vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb
- rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života
- podpora rozvoja poľnohospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
-

Hlavné disparity rozvoja

- emigrácia obyvateľstva - z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabšej ponuky služieb a možností sebarealizácie
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby - z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí - stredne veľká obec, nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva - obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd - úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabo vybudovaná sociálna infraštruktúra - obec nemá poštu
- ???slabo vybudovaná technická infraštruktúra – obec nemá kanalizáciu, ČOV
- nedostatok sociálnych a zdravotných služieb
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov a spoločenského života

STRATEGICKÁ ČASŤ

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015 – 2022 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Čierne nad Topľou:

Obec Čierne nad Topľou je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickojej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015 – 2022. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí (PO) na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,

- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorit v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôsobené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie regionálneho rozvoja sú v PRO zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PRO Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Čierne nad Topľou stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

Hospodárska oblasť – táto prioritná oblasť pozostáva z dvoch priorit: technická infraštruktúra (vodo- vod, kanalizácia, NN sieť, verejné osvetlenie, rozhlas a pod.) a partnerská spolupráca (spolupráca s okolitými obcami, s partnerskými obcami ako aj cezhraničná spolupráca).

Sociálna oblasť – prioritná oblasť pozostávajúca z troch rozvojových priorit: verejné priestory a administratívne služby (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, zlepšovanie poskytovaných administratívnych služieb a pod.), sociálna infraštruktúra a služby (podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci a pod.) a školstvo, kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia školských, kultúrnych a športových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).

Environmentálna oblasť – tretia prioritná oblasť pozostáva z dvoch rozvojových priorit: odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam) a ochrana životného prostredia a majetku (budovanie protipovodňových opatrení).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorit, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 8 (S2) - Hierarchia cieľov v štruktúre strategického dokumentu

V í z i a						
1. Prioritná oblasť - Hospodárska		2. Prioritná oblasť - Sociálna				3. Prioritná oblasť - environmentálna
Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	Technická infraštruktúra	Sociálna oblasť a zdravotníctvo	Školstvo a šport	Kultúra	Cestovný ruch a public relations	Životné prostredie
Opatrenia: 1.1 Podpora malého stredného podnikania zo strany obce 1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu	1.3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry 1.4 Rozvoj občianskej infraštruktúry	Opatrenia: 2.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu 2.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb	2.3 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry 2.4 Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu	2.5 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni 2.6 Organizačné zabezpečenie 2.7 Propagácia v oblasti kultúry	2.8 Účinná propagácia obce 2.9 Rekreačno - relaxačné zázemie obce 2.10 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	Opatrenia: 3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom 3.2 Informovanosť a poradenstvo 3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd 3.4 Ochrana ovzdušia

Zdroj: vlastné spracovanie

Zápis o verejnom prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022

Pripomienkovanie realizoval: odborný útvar samosprávy

Termín pripomienkovania: do 1.11.2015

Oznam uverejnený: web stránka obce

Text dokumentu k dispozícii: web stránka obce

Spôsob doručenia pripomienok: poštou, do schránky, e-mailom a pod.

.....

Počet pripomienok k 1.11.2015: celkový počet: 0

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úrovni opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.
-
-

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „Projekt“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „Aktivita“.

Formulár 10 (P1) - Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblasť
Opatrenie č. 1. 1	Projekt Verejné osvetlenie	Hospodárska
Opatrenie č. 1. 2	Projekt Kamerový systém	Hospodárska
Opatrenie č. 1. 3	Projekt Rekonštrukcia chodníkov	Hospodárska
Opatrenie č. 2.1	Projekt Výstavba detského ihriska	Sociálna
Opatrenie č. 2.2	Projekt Výstavba viacúčelového ihriska	Sociálna
Opatrenie č. 2.3	Projekt Výmena okien ZŠ	Sociálna
Opatrenie č. 2.4	Projekt Rekonštrukcia MŠ	Sociálna
Opatrenie č. 2.5	Projekt	Sociálna

	Rekonštrukcia obecného úradu	
Opatrenie č. 2.6	Projekt Rekonštrukcia Domu smútku	Sociálna
Opatrenie č. 2.7	Projekt Revitalizácia obecného parku	Sociálna
Opatrenie č. 2.8	Projekt Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice	Sociálna
Opatrenie č. 2.9	Projekt Rekonštrukcia budovy TJ	Sociálna
Opatrenie č. 2.10	Projekt Revitalizácia okolia domu smútku	Sociálna
Opatrenie č. 2.11	Projekt Zakúpenie elektromobilu pre obec	Sociálna
Opatrenie č. 3.1	Projekt Nákup techniky – znižovanie objemu BRO	Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PRO obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2015, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2020.

Príprava projektov

Formulár (P3) - Formulár pre prípravu projektov

Opatrenie 1.1		Verejné osvetlenie				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Projekt	Vypracovanie projektovej dokumentácie	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Čierne nad Topľou
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia - LED osvetlenie	131 317,93 €	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Čierne nad Topľou

Opatrenie 1.2.		Kamerový systém				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Projekt	Vypracovanie projektovej dokumentácie	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Čierne nad Topľou
	Kamerový systém	6 250 €	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Čierne nad Topľou
Opatrenie 1.3.		Rekonštrukcia chodníkov				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Projekt	Vypracovanie projektovej dokumentácie	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Čierne nad Topľou
	Rekonštrukcia chodníkov	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Čierne nad Topľou

Zdroj: vlastné spracovanie

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár (R6) - Akčný plán

Akčný plán pre oblasť hospodársku, sociálnu a environmentálnu v obci Čierne nad Topľou			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 1.1 Zlepšiť efektívne využívanie finančných prostriedkov			
Aktivita 1.1.1			
Pravidelne organizovať stretnutia s predstaviteľmi subjektov pôso-			

biacich na území okresu v hospodárskej oblasti. Spoločne formulovať návrhy na riešenie problémov s financovaním projektov v obci. Návrhy realizovať a vyhodnocovať.	každý rok od 2015	Obec Čierne nad Topľou	0
Opatrenie 1.2 Zvýšiť objem finančných prostriedkov			
Aktivita 1.2.1 Aktualizovať zásobník projektov z mimorozpočtových zdrojov. Podporovať a realizovať projekty na získanie mimorozpočtových finančných pre rozvoj obce.	2015-2020	Obec Čierne nad Topľou	kofinancovanie 5%

Zdroj: Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO

Partnermi pri realizácii PRO sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania a zúčastnili sa tiež verejných stretnutí, kde komunikovali svoje požiadavky a podieľali sa tak na definovaní silných a slabých stránok svojej obce. V závere procesu spracovania aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PRO. Rovnako boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu aj poslanci a zamestnanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto programu rozvoja obce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PRO na úrovni obce je jej **starosta**. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci.

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča rozšíriť kompetencie Komisie správy majetku a rozvoja obce tak, aby táto fungovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý

dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PRO prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa náležitostí a realizácie tohto Programu rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PRO a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu rozvoja obce sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PRO bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PRO bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár (R5) - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2015 - 2022		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2018	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PRO a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a dosiahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu obce, kontrolného orgánu obce, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ap.

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár (R3) - Záznam z monitorovania

Monitorovanie a hodnotenie
Správa o plnení akčného plánu obce Čierne nad Topľou k 31.12.2013 bola spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čierne nad Topľou na obdobie 2007-2013, časť 3.2. Implementácia, a smernice SM-1/2008 o strategickom plánovaní obce Čierne nad Topľou, čl.6-7. Cieľom monitoringu Akčného plánu obce Čierne nad Topľou je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu v rokoch 2007-2013. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť. Akčný plán obce Čierne nad Topľou je zoradený podľa priorít, oblastí a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Čierne nad Topľou, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.) V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom rozpočte obce, schválených strategických dokumentoch obce a údajov obecného úradu Čierne nad Topľou. Aktuálna verzia akčného plánu bude zverejnená na webovej stránke obce Čierne nad Topľou. Pripomienky k akčnému plánu obce bude možné zaslať e-mailom na adresu obce.

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

FINANČNÁ ČASŤ

Indikatívny finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022 budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet mesta (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina projektov bude mať viac-zdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené

- a) hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie,
- b) regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Formulár (F5) – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	Rok										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
I. Hospodárska politika – oblasť						0,2	1,5				1,7 mil. €
II. Sociálna politika – oblasť		0,07	0,75	0,75		0,05	0,15	0,2			1,97 mil. €
III. Environmentálna politika – oblasť			0,05	0,47			0,35				0,87 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár (F6) - Finančný rámec pre realizáciu PRO obce Čierne nad Topľou

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				mesiac/rok - mesiac/rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska politika					137 567,93 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.1	1.1.1 Verejné osvetlenie				131 317,93 €	0 €						
Opatrenie 1.2	1.2.1 Komerčný systém				6 250 €	0 €						
Opatrenie 1.3	1.3.1 Rekonštrukcia chodníkov				0 €	0 €						
II. Sociálna politika					353 853,64 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1	2.1.1 Výstavba detského ihriska				8 500 €	0 €						
Opatrenie 2.2	2.2.1 Výstavba viacúčelového ihriska				39 832,70 €	0 €						
Opatrenie 2.3	2.3.1 Výmena okien ZŠ				57 960 €	0 €						
Opatrenie 2.4	2.4.1 Rekonštrukcia MŠ				0 €	0 €						
Opatrenie 2.5	2.5.1 Rekonštrukcia Obecného úradu				198 137,77 €	0 €						
Opatrenie 2.6	2.6.1 Rekonštrukcia Domu smútku				0 €	0 €						
Opatrenie 2.7	2.7.1 Revitalizácia obecného parku				4 674 €							
Opatrenie 2.8	2.8.1 Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice				29 999,36 €							
Opatrenie 2.9	2.9.1 Rekonštrukcia budovy TJ				10 000 €							

Opatrenie 2.10	2.10.1 Revitalizácia okolia Domu smútku				4 749,81 €	0 €							
Opatrenie 2.11	2.11.1 Zakúpenie elektromobilu pre obec				0 €	0 €							
III. Environmentálna politika					0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 3.1	3.1.1 Nákup techniky – znižovanie objemu BRO				0 €	0 €							
Celkom					491 421,57 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce. Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce.

Formulár č. F 2 - Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

Dopravná infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Dopravno-hospodársky význam	Spojenie s cestami vyššieho dopravného významu D, RC, I. triedy, plnenie funkcie privádzača na D, RC, intenzita dopravy presahujúca priemernú intenzitu v danej triede, situovanie cesty v území bez nadradenej cestnej siete a pod.	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta zabezpečuje dennú mobilitu osôb a dostupnosť sociálnych a ekonomických potrieb (zamestnanie, vzdelávanie, zdravotnícke služby, kultúra, rekreácia, význam z pohľadu verejnej osobnej dopravy (napr. napojenie na terminály integrovanej dopravy, stanice VOD, a pod.)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Prepojenia významných stredísk cestovného ruchu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Dopravné prepojenie priemyselných zón a prekladísk intermodálnej prepravy	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta prepája centrá osídlenia zadané v KURS 2011 (v zásade sa jedná o mestá, ktoré majú z hľadiska hospodárskeho rastu regiónov najväčší rozvojový potenciál)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Dopravná prevádzka	Prekročenie hodnoty priemernej intenzity (v kraji)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav cesty (pozdĺžne a priečne nerovnosti, vyjazdené koľaje, únosnosť vozovky a pod.)	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Stav mostných objektov (nosnosť, zatekanie, stav mostovky a pod.)	bezchybný až zlý	0
			veľmi zlý/havarijný	1

D	Bezpečnosť	Dopravná nehodovosť v danom úseku v rámci okresu (porovnanie hustoty dopravných nehôd na príslušnej ceste v okrese s priemernou hustotou v kraji)*	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PRO	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejným službám a zlepšenie mobility pracovnej sily	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Posilnenie významnej vnútroregionálnej rozvojovej osi	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na vlastnosti cestnej siete	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre formovanie vlastností cestnej siete	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na formovanie vlastností cestnej siete vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Zdroj: vlastné spracovanie

Sociálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Kvalita poskytovaných sociálnych služieb	Projekt umožňuje zlepšenie zamestnanosti žien v obci/regióne	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
		Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevýhovujúci/havarijný	1
		Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
D			Nespĺňa	0

	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre špecifickú skupinu obyvateľstva /rómska komunita, deti so špeciálnymi	Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP/PRO	Projekt nadväzuje na významnú existujúcu alebo plánovanú inú investíciu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora zamestnanosti	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt umožňuje poskytovanie iných (sociálnych, zdravotníckych) služieb	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Vzdelávacia infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Kvalita výchovno vzdelávacieho procesu	Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
D	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti školského zariadenia pre špecifickú skupinu obyvateľstva /rómska komunita, deti so špeciálnymi potrebami a pod./	Nespĺňa	0
			Spĺňa	3
E	Príspevok k špecifickým	Projekt nadväzuje na významnú existujúcu alebo plánovanú PZI (inú investíciu)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

	cieľom IROP/PRO	Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora malého a stredného podnikania	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Environmentálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Ekologický - hospodársky význam	Odstránenie systémových porúch	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, inými strategickými dokumentmi	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre obce do 2 000 obyvateľov s výnimkou obcí začlenených do aglomerácií nad 2 000 EO v zmysle Národného programu pre vykonávanie smernice 91/271/EHS.	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Vhodné využitie krajinno-ekologických prvkov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Spoločný projekt viacerých obcí	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Ekonomické	Zvýši sa efektívnosť poskytovania služieb obyvateľstvu, ostatným subjektom/plánované významné investície	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav existujúcej infraštruktúry, zariadení	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Stav jednotlivých stavieb	bezchybný až zlý	0
			veľmi zlý/havarijný	1
D	Funkčnosť, špecifické požiadavky	Rekonštruované siete musia spĺňať nasledovné funkčné požiadavky uvedené v podpornom programe	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PRO	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho) na environmentálnu infraštruktúru	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k environmentálnym službám a zlepšenie kvality ich života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Podpora využívania lokálnych zdrojov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na vlastnosti environmentálnej infraštruktúry	nízka	<0;5)*
	projekt je prioritný pre formovanie vlastností environmentálnej infraštruktúry	stredná	<5;9*)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na formovanie vlastností environmentálnej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>*

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

Formulár (Z1) - Schválenie PRO

Schválenie PRO	
Dokument	<u>Názov:</u> Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022 <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
Spracovanie	<u>Forma spracovania:</u> spracovanie PRO vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov <u>Obdobie spracovania:</u> dokument bol vypracovaný v mesiacoch jún – august 2015 <u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 5 pracovných stretnutí <u>Pracovné skupiny:</u> neboli vytvorené <u>Externá odborná spolupráca:</u> Ing. Michal Dvorjak a kolektív <u>Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou:</u> dotazníkový prieskum
Prerokovanie	<u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy:</u> 25.09.2015 <u>Verejné pripomienkovanie:</u> 01.11.2015
Schválenie	<u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Čierne nad Topľou na roky 2015-2022.“

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO

Riadiaci tím

Vladislav Dvorjak - koordinátor

Ana Balogová - člen

Mgr. Ľudmila Šandrejová - člen

Partneri

Ing. Michal Dvorjak a kolektív

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Komunitný plán obce Čierne nad Topľou

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2014-2020

Partnerská dohoda 2014-2020

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015

Povodňová dokumentácia obce Čierne nad Topľou

Program odpadového hospodárstva obce Čierne nad Topľou

Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020- návrh

Stratégia Európa 2020

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší)

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Záverečný účet obce Čierne nad Topľou za rok 2014

Internetové zdroje:

www.ciernenadtoplou.ocu.sk

www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx

www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx

www.eu2020.gov.sk

www.partnerskadohoda.gov.sk

www.po-kraj.sk

www.statistics.sk
www.telecom.gov.sk
www.upsvar.sk
www.zemplin.eu

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO

a.s. – akciová spoločnosť	OP – operačný program
ATP – aktívna politika trhu práce	PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
AT – Rakúsko	PL – Poľsko
atď. – a tak ďalej	PO – prioritná oblasť
a pod. – a podobne	príp. – prípadne
CZ – Česká republika	PRO – Program rozvoja obce
č. – číslo	PSČ – poštové smerovacie číslo
ČOV – čistička odpadových vôd	PSK – Prešovský samosprávny kraj
EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy	resp. – respektíve
EÚ – Európska únia	SAD – Slovenská autobusová doprava
HDP – hrubý domáci produkt	s.g.š. – severná geografická šírka
HU – Maďarsko	SK – Slovenská republika
IČO – identifikačné číslo osoby	SODB – Sčítanie domov a obyvateľov
KURS – Koncepcia územného rozvoja Slovenska	SR – Slovenská republika
MDVRR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja	s.r.o. – s ručením obmedzeným
mil. – milióny	t. j. – to jest
m.n.m – metrov nad morom	tzv. – takzvaný
MOK – maloobjemové kontajnery	UoZ – uchádzač o zamestnanie
MŠ – materská škola	VS – verejná správa
napr. – napríklad	VT – Vranov nad Topľou
NN – neurónová sieť	VÚC – vyšší územný celok
NÚP – Národný úrad práce	v.z.d. – východná zemepisná dĺžka
obyv. – obyvateľstvo	Zb. – Zbierka
OcÚ – obecný úrad	ZŠ – základná škola
OcZ – obecné zastupiteľstvo	Z.z. – Zbierka zákonov
o. i. – okrem iného	ŽP – životné prostredie

Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Formulár (Ú4) - Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	- Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO Čierne nad Topľou
Obdobie platnosti	- obdobie, pre ktoré bude dohoda platná (7 - 10 rokov, na obdobie realizácie PRO)
Predmet dohody	- spolupráca pri komplexnom rozvoji obcí, ktoré sú členmi MAS
Účastníci dohody	- MAS Slanské vrchy - Topľa

Riadenie procesu	- riadenie sa realizuje cestou voleného výboru MAS a starostu obce Čierne nad Topľou - spôsob zapojenia verejnosti a komunikácie s verejnosťou (informovanie, dotazníky/ankety, stretnutia s občanmi).
Financovanie	- spoločných projektov v oblasti kultúry, športu a ochrany ŽP - podporovaných aktivít na území obce Čierne nad Topľou

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012